

Zlostavljanje na radnom mjestu među nastavnicima: razvoj upitnika

Andrea Russo, Ranko Milić, Bojana Knežević, Rosanda Mulić, Jadranka Mustajbegović

CMJ 2008;49:545-52

Cilj Istražiti zastupljenost zlostavljanja na javnom mjestu među nastavnicima osnovnih i srednjih škola.

Postupci Analizirali smo postojeće upitnike i razvili novi upitnik za procjenu zlostavljanja među nastavnicima u državnim školama. Upitnik je eksperimentalno primijenjen na 764 nastavnika osnovnih i srednjih škola u Splitsko-dalmatinskoj županiji, Hrvatska. Upitnik se sastoji od tri ljestvice – osobno iskustvo zlostavljanja, svjedočenje zlostavljanja, i emocionalni utjecaj zlostavljanja. Valjanost sve tri ljestvice procijenjena je faktorskom analizom.

Rezultati Sve tri ljestvice pokazale su zadovoljavajuće metričke značajke: Koeficijent Cronbach α bio je 0,93 za ljestvicu osobne izloženosti, 0,95 za ljestvicu svjedočenja, i 0,97 za ljestvicu emocionalnog utjecaja. Od 764 ispitana nastavnika, 164 (22,4%) su bila izložena a 192 (31,7%) su svjedočila zlostavljanju u posljednjih 12 mjeseci. Osamdeset i šest nastavnika (11,5%) prijavilo je psihološke a 76 (10,1%) fizičke zdravstvene probleme uzrokovane poslom. Od onih koji su bili izloženi nasilju, značajno više ih je bilo izloženo kao svjedoci ($\chi^2_1=249,301$; $P<0.001$) nego kao neposredne žrtve. Isključivanje kao oblik nasilja imalo je veći emocionalni utjecaj na žene nego na muškarce ($\chi^2_1=5,27$; $P=0,022$). Oni koji su bili izloženi nasilju imali su značajno niži medijan godina (42; raspon 23-68) nego oni koji nisu bili izloženi (45; raspon 23-65) ($U=31401,50$; $z=2,129$; $P=0.033$).

Zaključak Upitnik je zabilježio širok spektar tipova nasilja, što upućuje na potrebu za trajnim motrenjem i sustavnim radom na sprječavanju zlostavljanja. Pokazali smo da je izloženost nasilju povezana s dobi, zbog čega bi mlađi nastavnici trebali biti ciljna populacija za utvrđivanje i sprječavanje nasilja na radnom mjestu.